

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 535)

Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Sınır Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/650)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1233/3503

14.8.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.8.1997 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Sınır Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GEREKÇE

SSCB'nin 1991 yılı Aralık ayında dağılması ve devlet olarak varlığının sona ermesinden sonra, Gürcistan ile aramızdaki sınır ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi ve hukukî bir zemine oturtulması amacıyla, Gürcistan tarafına “Sınır Olaylarının ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme” taslağı verilmiştir. Gürcü tarafınca halen incelenmesi süren sözkonusu taslak ile ilgili işlemler neticelenene kadar, ülkemiz açısından hayati önem taşıyan hudut güvenliği açısından ilk aşamada, SSCB ile yapılmış bulunan 1937 tarihli Moskova Sözleşmesinin bir başka sözleşme ile teyid edilmesinin uygun olacağı düşünülmüş ve 1937 Anlaşması yerine geçerli olacak kapsamlı bir sözleşme yapılana kadar geçici olarak sınır güvenliğinin sağlanması açısından “T.C. ile Gürcistan Arasında Sınır Sözleşmesi” başlığını taşıyan bir taslak, 1994 yılı Kasım ayında Gürcü tarafına tevdi edilmiştir.

Gürcistan tarafına “Sınır Sözleşmesi” yapılması önerilirken bunun Türkiye çıkarına bir gelişme teşkil edeceği değerlendirilmiştir. Gürcistan Rusya Federasyonu ile imzaladığı bir anlaşma ile sınırlarının korunmasını Rusya'ya bırakmış ve bu ülke Gürcistan sınırlarında askerî üsler kurmuştur. Gürcistanla sınır makalarımız arasında yapılan sınır görüşmelerinde Gürcü heyetlerine zaman zaman Rus subayları başkanlık etmektedir. Bu durum tarafımızdan kabul edilmediği için sınır toplantıları iptal edilmekte ve iki ülke ilişkilerinde rahatsızlıklar meydana gelmektedir.

Gürcistan'la Sınır Sözleşmesinin yapılması bu ülke ile olan sınırlarımızın yasal ve fiilî güvenliğe kavuşturulmasına ve bu yolla sınırdaki kontrolün Gürcistan makamlarına geçmesine katkıda bulunacaktır. Nitekim, Sözleşmenin 3 üncü maddesi ile Gürcistan'ın sınır bölgelerine temsilcilerini atayacağı ve bunların Gürcü vatandaşı olacağı hükme bağlanmaktadır.

Dokuz maddeden oluşan sözleşmenin 7 nci maddesi ile, taraflar 1937 Moskova Sözleşmesinin günümüz koşullarına uydurulmasına yönelik yeni bir protokolün hazırlanmasını ve yeni protokol

hazır hale getirilinceye kadar sınır olay ve uyuşmazlıklarının çözümünde Moskova Sözleşmesinin hükümlerine uymayı kabul etmekte ve Moskova Andlaşmasının ekindeki 1 no.lu Protokolde atıfta bulunulan eski SSCB sınır yetkililerinin yerine Gürcü sınır yetkililerinin belirtileceğini kaydetmektedirler. Böylece sınır görüşmelerinde Gürcü heyetlerine başkanlık eden Rus subaylarının yerine Gürcü subaylarının geçmesi sağlanmaktadır.

Yukarıda belirtilen bilgiler ışığında, "Sınır Sözleşmesi" Gürcistan'ın bağımsızlığının ve egemenliğinin korunması ve desteklenmesi için olduğu kadar, ülkemizi yakından ilgilendiren iç istikrarının korunması bakımından da önem taşımaktadır. Bu hususun sağlanması ülkemizin bir tarafıtan Gürcistan, diğer taraftan da Azerbaycan ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile özellikle ulaşırma, ticaret ve ekonomi alanındaki ilişkilerinin gelişmesine katkıda bulunacaktır. Bu nedenle söz-konusu sözleşmenin mümkün olan en kısa süre içinde onaylanmasının yararlı olacağı düşünölmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

28.1.1998

Esas No. : 11650

Karar No. : 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Sınır Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 22 Ocak 1998 tarihli 7 nci Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüştölmüştür.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinin dağılmasından sonra Gürcistan ile aramızdaki sınır ilişkilerinin yeniden düzenlenerek hukukî bir zemine oturtulması amacıyla hazırlanan Sözleşmenin, sınır güvenliği kontrolünün Gürcistan makamlarına geçmesine katkıda bulunacağı da düştönilerek Komisyonumuzca Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Murat Karayalçın</i>	<i>Ayfer Yılmaz</i>
Samsun	İçel
Sözcü	Kâtip
<i>A. Ahmet Denizolgun</i>	<i>B. Fırat Dayanıklı</i>
Antalya	Tekirdağ
Üye	Üye
<i>Cevdet Akçaltı</i>	<i>M. Ali Bilici</i>
Adana	Adana
Üye	Üye
<i>İlker Tuncay</i>	<i>İlhan Kesici</i>
Ankara	Bursa
Üye	Üye
<i>Cemal Külahlı</i>	<i>Bekir Aksoy</i>
Bursa	Çorum

Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli

Üye
Ahmet Tan
İstanbul
Üye
Abdullah Gencer
Konya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE GÜRCİS-
TAN ARASINDA SINIR SÖZLEŞMESİNİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU-**

NA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 14 Temmuz 1997 tarihinde Tiflis'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Sınır Sözleşmesi"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz

Başbakan

Dev. Bakanı ve Başb. Yard.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Dr. I. Çelebi

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Kültür Bakanı

İ. Talay

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL

ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE GÜRCİS-
TAN ARASINDA SINIR SÖZLEŞMESİNİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU-**

NA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yard.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

H. Gemici

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı

N. Menzîr

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andıcan

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

M. Batallı

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Tarım ve Köyüşleri Bakanı

M. Taşar

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE GÜRCİSTAN
ARASINDA
SINIR SÖZLEŞMESİ

Aşağıda Taraflar olarak anılacak Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan;

Ulusların kardeşliğinden kaynaklanan sarsılmaz dostluk bağlarından esinlenerek,

Uluslararası hukukun temelini oluşturan toprak bütünlüğüne saygı, sınırların dokunulmazlığı kuvvete ve kuvvet kullanma tehdidine başvurmama ve içişlerine karışmama ilkelerine bağlılıklarını teyiden vurgulayarak,

Birleşmiş Milletler Andlaşmasından ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği konferansı süreci çerçevesinde kabul edilmiş bulunan belgelerden kaynaklanan yükümlülüklerini teyid ederek,

İki ülke ilişkilerinin geleceğe yönelik çerçevesini oluşturan 30 Temmuz 1992 tarihinde Tiflis'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Dostluk, İşbirliği ve İyi Komşuluk Anlaşması"na dayanarak,

İki dost, kardeş ve komşu ülke olarak yer aldıkları bölgede, aralarındaki ilişkilerin barış ve istikrara yönelik olarak geliştirilmesi ve aralarındaki sınırın bir barış ve işbirliği hattı olması kararlığı ile

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

MADDE I

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan arasında evvelce anlaşmalarla, saptanmış olan devlet sınırının ihlal edilemez olduğunu teyid ederler.

MADDE II

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti ile eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasında 29 Aralık 1973 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan "Hudut İşaretlerinin Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası ile Orman Kesin ve Şeritlerinin Muhafazası Hakkında Protokol" ile bu Protokole ek belgeler çerçevesinde çağdaş yöntemlerle yeniden işaretlenmiş olan (rödemarkasyon) sınır hattının değişmeyeceğini teyid ederler.

MADDE III

Taraflar hudut konularında işbirliğinde bulunacaklardır. Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan arasındaki devlet sınırlarının korunmasına ilişkin yapılacak düzenlemelerde tarafların karşılıklı çıkarı göz önünde bulundurulacaktır. Taraflar bunu gerçekleştirmek üzere sınır bölgeleri için temsilcilerini atayacaktır. Bu amaçla Türkiye Cumhuriyeti tarafından atanacak yetkililer Türkiye vatan-daşı, Gürcistan tarafından atanacak yetkililer ise Gürcistan vatan-daşı olacaktır.

MADDE IV

Taraflar, Sözleşmenin hükümlerinin diğer ülkelere karşı olmadığını ve ikili ve çok taraflı andlaşmalarla üçüncü devletlere karşı üstlenilmiş olan yükümlülüklerini ihlal etmeyeceğini beyan ederler.

MADDE V

Taraflar, topraklarında, başka devletlerin toprak bütünlüğü ile sınırlarının ihlalini amaçlayan şahıs ve kuruluşların faaliyetlerini izin vermemeyi taahhüt ederler.

MADDE VI

Taraflar, ikili ilişkilerinde doğabilecek uyuşmazlıkları barışçı yöntemlerle çözmek hususunda kararlılıklarını ve birbirlerine karşı kuvvete veya kuvvet tehdidine başvurmayacaklarını yinelerler.

MADDE VII

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuzeydoğu sınırı ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti ile eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasında "Hudut Hadiseleri ve İhtilaflarının Tetkik ve Halli Usulüne Dair 15 Temmuz 1937 tarihli Moskova Mukavelesinin"nin günümüz koşullarına uydurulmasına yönelik yeni bir Protokolün Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan arasında hazırlanması hususunda mutabık kalmışlardır. İşbu yeni protokol hazır hale getirilinceye kadar sınır olay ve uyuşmazlıklarının çözümünde Türkiye Cumhuriyeti ve Gürcistan anılan Mukavele hükümlerine uymayı kabul ederler. 1937 tarihli Moskova Anlaşmasının ekindeki 1 no.lu Protokolde atıfta bulunulan eski Sovyetler Birliği sınır yetkilerinin yerine Gürcü sınır yetkilileri belirtilecektir.

MADDE VIII

İşbu Sözleşme, Tarafların kendi mevzuatlarına göre onaylanacak ve onay belgelerinin teatisi üzerine yürürlüğe girecektir.

İşbu Sözleşme 14 Temmuz 1997 tarihinde Tiflis'de, Türk, Gürcü ve İngilizce dillerinde, ikişer örnek olarak düzenlenmiş olup her bir dildeki aynı ölçüde geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ADINA

İsmail CEM

Türkiye Cumhuriyeti

Dışişleri Bakanı

GÜRCİSTAN

ADINA

İrakli MENAGARİŞVİLİ

Gürcistan Dışişleri Bakanı

